

Zuordnung". Wie het zo had leren zien, moest het kerygma over Jezus niet alleen verkondigen, maar ook vertellen. Nu kon het komen tot de onvergelykbare literatuurvorm der evangeliën, die een levensgeschiedenis vertellen „in eschatologischer Horizont und unter eschatologischer Deutung". En dat moest gebeuren. „Das Evangelium bleibt ohne die Evangelien nicht, was es ist" ³¹.

De oppositie tegen deze beschouwingen liet in de kring van Bultmanns leerlingen niet lang op zich wachten. Käsemann had over „Die Anfänge christlicher Theologie" gesproken op de redactievergadering van het *Zeitschrift für Theologie und Kirche* in 1960; een jaar later verschenen G. Ebeling en E. Fuchs in Sindlingen met referaten, resp. onder de titel „Der Grund christlicher Theologie" en „Über die Aufgabe einer christlichen Theologie" ³². Daarin maakten zij ook allerlei kritische kanttekingen bij Käsemanns reconstructie van een Palestijnse gemeente, waarin profetie en apocalyptiek samengingen in het formuleren van „Sätze heiligen Rechts", maar in het middelpunt stond toch de afwijzing van de apocalyptiek als de legitieme weg voor het verstaan en verklaren, het prediken en verhalen van de geschiedenis van Jezus. En waarin Ebeling en Fuchs ook van elkaar mochten verschillen, hierover zijn zij het volstrekt eens: aan de apocalyptiek mag niet de rol worden toegekend van de sleutelpositie onder de kerygmatische interpretatie-schema's van wat zich afspeelde in Jezus' aardse leven.

Deze visie past al dadelijk niet bij Ebelings existentialistische geschiedenisopvatting. Hij wil niet ontkennen dat de christologie is begonnen met een apocalyptisch motief, dat van de Zoon des mensen. Evenmin dat dit type christologie de taak oplegt „unter Berufung auf Jesus Gott und Geschichte zusammenzudenken" ³³. Maar bij de vervulling van deze taak behoort de apocalyptiek a.h.w. bedwongen te worden. Men moet nl. God en geschiedenis altijd goed onderscheiden en de grond voor dit goed uit elkaar houden is nu juist niet de apocalyptiek, die ze veel te nauw verbindt, maar de „unapokalyptische Erscheinung Jesu" ³⁴. Het samendenken van God en geschiedenis in de naam van Jezus voert noodzakelijkerwijs tot een kritiek op de apocalyptiek, die als mythologische geschiedenisinterpre-

³¹ idem, 175; vlg. het pikante begin van E. Schweizer, „Mark's contribution to the Quest of the Historical Jesus", *N. Test. St.* 10 (1964) 421—432.

³² Zie aant. 22; E. Fuchs, „Über die Aufgabe einer christlichen Theologie", *Zeitsch. f. Theol. u Kirche* 58 (1961) 245—267.

³³ Ebeling, „Der Grund . . .", 240.

³⁴ idem.